

tu entres en escena. Tu i la Mercè, i la Núria, i la Montserrat Sammartí... ¿Què se n'ha fet, de la Montserrat?

EULÀLIA: Pobretal! Va morir en un naufragi, molt lluny. ¿No ho vas saber?

ORIOI: Era fatal. La Montserrat duia la mort pintada als ulls... Però, de totes les noies de la colla que vam formar, tu, Eulàlia, eres la que més m'atreia. ¿Oi que te'n vas adonar de seguida?

EULÀLIA: Potser sí.

ORIOI: La meua tímidesa em feia patir molt. Aleshores jo era una mena de querubí amb corbata de llacet...

EULÀLIA: Per això et deiem el «Sucre fi»; ho sabies?

ORIOI: Que si ho sabia! Durant molts anys, quan escrivia als meus amics, firmava amb aquest alias: «Sucre fi».

EULÀLIA: I d'això fa... quants anys? Dinou?

ORIOI: Divuit anys, set mesos i dies... Escolta, escolta! Jo era tímid, però aquella tarda, a la platja de Santa Cristina, et vaig dir que t'estimava. Va ser una proesa! I tu vas ser cruel...

EULÀLIA: Jo cruel? Oriol!

ORIOI: Sí, Eulàlia, t'ho juro. I quan...

EULÀLIA: No juris en fals! Jo només recordo que em vas besar i que jo...

ORIOI: Sí, Eulàlia, et vaig besar, a això anava, però...

EULÀLIA: ...i jo no vaig pas oposar-m'hi. ¿És cert o no és cert?

ORIOI: És cert, és cert! Però abans del petó em vas dir una cosa si fa no fa com aquesta: «Ja ho sap el teu papà?»

EULÀLIA: Jo? Calla, calla!

ORIOI: O: «Ja ho saben a casa teva?»

EULÀLIA: Torna-hi!

ORIOI: Tant se val. T'ho vaig perdonar de seguida... Perquè després vas ser tan bona amb mi! Tenies un somriure de Verge italiana...

EULÀLIA: Exagerat!

ORIOI: ...i uns ulls humits de tendresa... Quan hi penso encara m'esgarrifo i recordo que en aquell instant vaig sentir que em moria de terror i... de felicitat.

EULÀLIA: Oriol, ets meravellos!

ORIOI: Pobre de mi!

EULÀLIA: Eren jocs d'infants...

ORIOI: No tant, Eulàlia, no tant! Però tot estava escrit... Durant un temps et va fer goig en Cugat. I després va entrar en joc l'Oleguer. L'Oleguer era un xicot enlluernador i vas fer santament de casar-t'hi. ¿Vols creure que mai, en cap moment, no vaig sentir-me'n gelós? (Fosc.) I vaig decidir-me per la Núria...

EULÀLIA: Estàveu molt enamorats...

ORIOI: Sí, les nostres primeres llunes van ser d'una mel refinadíssima. El summum de la dolçor! Va ser un «tour de force»!

EULÀLIA: La Núria és molt bona.

ORIOI, fosc: Totes les esposes són bones. I les mares? Les mares encara més. Totes!

EULÀLIA: Suposo que has canviat des de la tarda de Santa Cristina. Ara ja deus saber que la felicitat consisteix a somniar la felicitat.

ORIOI: O a recordar-la... o a enyorar-la!

EULÀLIA: Consolat't pensant que amb mi tampoc no hauries estat feliç.

ORIOI: Qui gosa parlar de felicitat a aquestes altures? La felicitat és cosa d'eunucs o de sants. O de folls! No es tracta d'això, Eulàlia, no es tracta pas d'això!

EULÀLIA: Doncs de què es tracta, si es pot saber?

ORIOI: Es tracta, com t'ho diré? Es tracta de... d'una certa serenitat espiritual, d'una petita força pacífica compartida amb algú...

EULÀLIA, *aquiescent*: Una serenitat, una força compartida...

ORIOL: Això. No aspiro, no aspirava pas a res més! Comprèn-me: ja no és la flama, ni tan sols la brasa: és el carbó, el carbó que amb el temps i potser en el sofriment i la renúncia ha anat acumulant una virtut secreta i més duradora... Això, ho he llegit en alguna banda; ho trobo molt just.

EULÀLIA: Com has canviat, Oriol! Els teus amics et tenen per un home lleuger, alegre, quasi infantil...

ORIOL: Però també hi ha qui diu que m'he tornat dolent... Els ingenus, quan cauen, cauen de molt alt i ja no s'aixequen mai més... Tots hem vist infants decebut, malfats, profundament tristos...

EULÀLIA, *volent canviar de conversa*: Gràcies a Déu el vostre Oriol està ple de vida i d'il·lusions.

ORIOL: Sí, l'Oriol petit, sí, per ara... Jo voldria estalviar-li certes experiències, allunyar-lo de certs perills! I no sé pas com fer-ho.

EULÀLIA: Em sembla que exageres... Per sort no tothom és de la nostra raça...

ORIOL, *trist*: Eulàlia, germana meva de raçal Però, escolta: no tot és qüestió de raça, creu-me. Jo mateix, deu, vuit anys enrere, pertanyia de ple al ramat dels inconscients i dels fàcils... D'aleshores data el clixé que els meus amics tenen de mi... Però la vida, la mena de vida íntima que m'ha tocat viure, m'ha despertat aquests sentiments corrosius que ara tinc... Eulàlia, em permets una confessió penosa... i indiscreta?... El meu casament amb la Núria va ser un error absolut!

EULÀLIA: Ai, Oriol! Temo que aquesta temporada de repòs i d'ociositat t'ha fet més mal que bé. Has pensat massa, has llegit massa, t'has encaparrat.

ORIOL: És inútil que tris aigua al vil! La Núria és... la Núria,

comprends? No diré pas que sigui una mala persona. Si ho fos, el problema tindria una solució fàcil...

EULÀLIA: Separar-vos? No ho pots fer!

ORIOL: No, no ho puc fer ni ho faré. Seria inhumà, gratuït, estúpid. Perquè la Núria ens estima, sí senyor!, i és útil i sol·licita. Tot el que vulguis. Però, ai, ai! T'ho confesso: cada dia se'm fa més difícil d'aguantar-la. És d'una rigidesa tan espessa, tan blindada!

EULÀLIA: No tant, Oriol, no tant! La conec bé...

ORIOL: Dius que la coneixes? Tu coneixes, en tot cas, una de les versions de la seva vida: la forma destinada a les amistats, a l'exportació. La que jo tracto i suporto és malfada, tossuda, aspra, inquisidora i tantes altres coses que em descoratgen i m'irriten. Comprèn-ho, Eulàlia! Les seves bones intencions són sempre matusseres i inoportunes i els seus pecats no tenen gens ni mica de gràcia! La meva soledat és tan terrible perquè és falsa; és una soledat vergonyant, violada per contactes estantissos, sense llum, sense espurneig... Eulàlia, no puc més!

EULÀLIA: Et complaus a engrössir els teus problemes, quan hauries d'esforçar-te a reduir-los a les seves justes proporcions.

ORIOL: Sí, Eulàlia, sí! Tens raó. Però és que tu, tan assenyada, tan equilibrada, no pots arribar a imaginar-te el grau d'inconsciència... Senzillament: és inconcebible! (*Fosc.*) Temo que a les seves mans el meu fill es perdrà!

EULÀLIA: Això, no!

ORIOL: S'extraviarà, es corromprà. Ella se'l farà seu: és la mare! Quin prestigi no té aquest gran nom! El convertirà en una criatura estovada i indefensa, sense alegria i sense passions... (*Per a ell.*) No el traure del pensionat! Només, en tinc un, de fill, Eulàlia!